

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

**Distanční vzdělávání na středních školách z pohledu jeho aktérů
(za pandemie COVID-19)**

-

**Distance education in secondary schools from the point of view of
its actors (during the COVID-19 pandemic)**

Vypracovala: Annemarie Duníková

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jaroslav Koťa

Praha 2021

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala Doc. PhDr. Jaroslavu Koťovi za odborné vedení při zpracování této bakalářské práce. Dále také studentům za ochotnou spolupráci realizaci výzkumné sondy. A v neposlední řadě své rodině, bez které by tato práce neměla konce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne:

Annemarie Duníková:.....

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na distanční výuku na sekundárním stupni Českých škol. V teoretické části je práce zaměřena na vysvětlení pojmů a forem vzdělání se kterými se můžeme setkat v České republice. Dále popisuje historické zmapování distanční výuky a její vývoj, který je úzce vázán s technologickým vývojem. Zaobírat se budeme i průběhem distanční výuky a jejím postupem při pandemii Covidu-19. Zmíněn je i legislativní rámec spolu s metodologickými doporučeními od MŠMT. Zmíním se i o vybraných komunikačních nástrojích které lze využít v synchronní či asynchronní komunikaci. Ke konci zmíním možný přesah distanční výuky do prezenční.

Empirická část práce se zabývá výsledky online dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 67 studentů středních škol a jednoho gymnázia. Kvantitativní šetření bylo provedeno pomocí online dotazníku, který byl zaslán středoškolským studentům v České republice. Výzkumné otázky mapovaly postoje žáků před/během pandemie, která zasáhla celý vzdělávací systém českých, ale i zahraničních škol. Přehled postojů a názoru v budoucnu v nejlepším případě poslouží k připomenutí horších časů. Ale taky jakožto materiál, ze kterého je možné čerpat data ohledně distanční výuky. Ke konci je výzkum doplněn rozhovory s profesory ze středních škol.

Klíčová slova

Distanční vzdělání, e-learning, sekundární vzdělání, výuka za Covid-19, historie distanční výuky

Abstract

The main focus of this bachelor thesis is on distance education during breakdown of covid-19 pandemic. The bachelor thesis focuses on distance learning at the secondary level of Czech schools. In the theoretical part, the work is focused on explaining the concepts and forms of education that we may encounter in the Czech Republic. It also describes the historical mapping of distance learning and its development, which is closely linked to technological development. We will also deal with the course of distance learning and its progress during the Covid-19 pandemic. The legislative framework is also mentioned together with methodological recommendations from the Ministry of Education. I will also mention selected communication tools that can be used in synchronous or asynchronous communication. At the end, I will mention the possible overlap of distance learning to full-time.

The empirical part of the thesis deals with the results of an online questionnaire survey, which was attended by 67 high school students and one grammar school. The quantitative survey was conducted using an online questionnaire sent to high school students in the Czech Republic. The research questions mapped the attitudes of pupils before / during the pandemic, which affected the entire educational system of Czech and foreign schools. An overview of attitudes and opinions in the future will, at best, serve to remind you of worse times. But also as a material from which it is possible to draw data on distance learning. In the end is research supplemented by interviews with teachers from middle school.

Keywords

Distance education, e-learning, secondary education, teaching in times of Covid 19, history of distance education

Obsah

Úvod	7
Teoretická část	8
<i>Historie distančního vzdělání</i>	8
Korespondenční vzdělávání	8
Multimediální distanční vzdělávání	8
Historie distančního vzdělávání v české republice	9
<i>Formy vzdělávání</i>	9
Prezenční vzdělání	9
Dálkové studium	10
Distanční vzdělání	10
Rotační výuka	12
E-learning.....	12
<i>Distanční výuka na středních školách během pandemie Covid-19</i>	13
Jaro 2020	13
Školní rok 2020/2021.....	14
<i>Legislativní rámec</i>	14
<i>Metodologická doporučení od MŠMT</i>	15
<i>Využití aplikací a online platforem v distanční výuce</i>	15
Google	16
Microsoft Teams	16
Bakaláři	17
Skype	17
WhatsApp	17
<i>Využití distančního vzdělávání v prezenční formě</i>	17
<i>Zkušenost a názory žáků na distanční vzdělávání v ČR</i>	18
Ve světě	18
Empirická část	20
<i>Postup</i>	20
<i>Cíle a vymezení problému</i>	20
<i>Formulace výzkumných otázek a hypotéz</i>	21
<i>Použité metody</i>	21
<i>Struktura dotazníku</i>	21
<i>Výsledky výzkumného šetření</i>	21
Charakteristika souboru	21
Vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření	25
Výsledky rozhovoru	33
<i>Závěr</i>	35

Úvod

Dne 11. března 2020 byla na nařízení Ministerstva zdravotnictví, na základě mimořádného opatření v České republice zakázána „*osobní přítomnost žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů*“ (Mimořádné opatření, Č. j.: MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN). Ze dne na den tak utichly všechny vzdělávací instituce. Děti i učitelé se přesunuli z lavic a kateder do svých domovů, kde díky značné snaze mohli pokračovat, alespoň v distančním vzdělávání.

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl, na základě využití odborné literatury a jiných zdrojů představit problematiku a průběh distančního vzdělávání. Dále na základě uskutečněného kvantitativního výzkumu zodpovědět na výzkumné otázky a dané hypotézy, týkající se distanční výuky studentů na středních školách v rozmezí prvního uzavření škol až po postupné rozvolňování na jaře 2021.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části – teoretickou a empirickou. V rámci teoretické části práce bude pozornost věnována původu a vývoji distančního vzdělání. Bude zde vysvětlen termín slova distanční vzdělávání a nastíněn význam souvisejících termínů. Nemalá pozornost je věnována i popisu vývoje distanční výuky na středních školách. Vzhledem k zaměření celé práce bude část věnována změnám v legislativě, které distanční výuku ukotvují, zmíněna je i návazná metodika Ministerstva školství a tělovýchovy (MŠMT, 2020).

V empirické části se práce zabývá rešerší výzkumů ze zahraničí. Následuje tvorba a analýza dotazníku. Dotazník odhaluje postoje a názory studentů na průběh distančního vzdělávání na středních školách v České republice.

Teoretická část

Historie distančního vzdělání

Historie distančního vzdělání se především týká univerzit a kurzů, tudíž by se mohla zdát irelevantní vzhledem k zaměření práce na průběh distančního vzdělání za Covidu-19 na středních školách. Jestliže nám jde ale o hlubší pochopení problematiky, je nutné zmínit se o jejím vývoji jako takovém.

Organizované distanční vzdělávání v korespondenční formě může, jak bude ukázáno v následujícím odstavci, být datováno zpět do 18-19 století, ale psaní dopisů za účelem nauky je nejspíš staré jako umění písma samotného.¹

Chápeme-li distanční vzdělání jakožto přádávání informací skrz čas a prostor, je možné tvrdit že již starověké civilizace tento způsob hojně využívaly. Sumerové využívali systém znaků na zapsání přírodních jevů, poznatků a dovedností které pak předávali dalším generacím, ale i ostatním civilizacím. To samé by se dalo říct o Egyptu, Řecku a Římu atd... Což komplikuje vymezení původu distančního vzdělání, spolu s tím kdy přesně vzniklo.

Korespondenční vzdělávání

První „oficiální“ zmínka o vzdělání na dálku pochází z roku 1728, jejím nositelem byl list Boston Gazette (noviny se vydávaly v Bostnu, Massachusetts, v Britských koloniích Severní Ameriky). Inzerát od učitele C. Phillipse obsahoval nabídku na výuku těsnopisu, zájemcům pak byl zasílán vzdělávací obsah poštou jednou týdně.²

Nový význam přinesl rozvoj moderní poštovní sítě v 19. století, jejímž důsledkem se komerční korespondenční kursy začaly stávat populární. Jedním z prvních založených kursů byl od Pitmana založený na výuce těsnopisu ve spojených státech roku 1852. Poprvé v historii zde mohli studenti (většinou sekretáři) odeslat zpět svou práci a při úspěšném složení zkoušky dostat nazpět certifikát. Distanční kursy byly v začátcích zaměřené na školení pracovníků, až v roce 1892 dostalo distanční vzdělání ocenění i ze stran akademie a tak university of chicago založila první univerzitní vzdělávací program na dálku.

Multimediální distanční vzdělávání

Éra korespondenčního vzdělání neměla příliš dlouhé trvání, již ve dvacátých letech 20. století se objevila nová technologie, rádiové vlny. Nyní už nemuseli studenti dlouze čekat až

---

¹ HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education. In: Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg s.:13

² HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education. In: Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg [ASF]. 11. Bibliotheks-und Informationssystem der Universität Oldenburg, 1993. 132 s.

jim poštou přijde zasláný materiál.³ Naživo vysílané edukativní radiové show byly novou revolucí v distančním vzdělání a to díky zrychlení přenosu informací a možností poprvé slyšet hlas přednášejícího. V roce 1923 bylo přes 10 % ze všech vysílacích stanic vlastněno institucemi které doručovaly svým posluchačům vzdělávací programy.⁴

Ve středních až pozdních třicátých letech 20. století bylo rádio pomalu tlačeno na ústup médiem s ještě větším vzdělávacím potenciálem a to televizí. Platforma dovozovala studentům nejen slyšet ale i vidět svého instruktora.

Vývoj satelitních komunikačních technologiích v raných 80 letech pokračovaly v vylepšování televizního vysílání jakožto vzdělávací platformy. V roce 1985 národní technologická univerzita (National Technological University) vytvořila kombinaci vysílání v reálném čase a videa, kurzy díky kterým mohli studenti poprvé v čase vést dialog na dálku z pohodlí svého domova za pomoci telefonu. Na dotaz na který jim instruktor mohl odpovědět v reálném čase.⁵

90 letech byl úsvit celosvětové sítě (world wide web) která poskytovala skoro nelimitovaný potenciál co se týče rychlosti výměně informací a ceny osobního počítače. Skoro kdokoli se mohl připojit z jakéhokoliv místa na světě.

Historie distančního vzdělávání v české republice

V české republice se objevily první zmínky o distančním vzdělávání až po roce 1989 a to z důvodu daleko častějšího dálkového studia. To se rozšířilo již v padesátých letech 20. století pod názvem „studium při zaměstnání“, bylo značně zastoupeno na středních i vysokých školách.⁶

Formy vzdělávání

Prezenční vzdělání

Je často kladeno do protikladu s distančním studiem. Prezenčním studiem se ale myslí výuka organizovaná pravidelně každý den. Jediný rozdíl spočívá v soustavné docházce do školy a přímým kontaktem s vyučujícími.⁷

---

³ C. Potter, G. Naidoo. (2012) Enhancing classroom teaching through Interactive Radio in South African primary schools: An evaluation of the OLSET programme. *Africa Education Review* 9:3, pages 518-547.

⁴ SLEATOR, R. (2010). The evolution of eLearning Background, blends and blackboard... *Science Progress* (1933-), 93(3), 319-334. Retrieved July 17, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/43424249>

⁵ Stejně jako pozn. 4

⁶ PALAN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7. s.:20

⁷ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6. s.: 218-219

Dálkové studium

Terminologie dálkového studium je podobná s distančním vzděláváním, i tady se student vzdělává převážně mimo školu ze speciálních studijních materiálů. Často bylo možná se setkat s tímto typem studia na středních školách, kdy studující navštěvovali školu pouze párkrát do měsíce kde jim byla buď shrnutá výuka v několikahodinovém bloku, nebo jim byly předány studijní materiály. Podstatným rozdílem mezi dálkovým studiem a distančním vzděláváním je čím dál častější využití e-learningu v distančním formě studia. Nutno však podotknout že i studium dálkové využívá informační technologie. (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s.43)

Distanční vzdělání

Než začneme rozebírat distanční vzdělání jako je nutno udělat si jasno v základních pojmech a významu. Proto si uvedeme několik definic distančního vzdělání:

„Obecně jde o formu studia zprostředkovanou médii (dříve telefon, rozhlas, televize: nyní stále více počítač, zvl. Internet a elektronická pošta). 1 Na středních a vyšších odborných školách se jím rozumí samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popř. spojené s individuálními konzultacemi. Lit.: zákon č. 561/2004 Sb. 2 Na vysokých školách jde o samostatné studium účastníků, zpravidla bez prezenčního kontaktu studujících s vyučujícími. Výuku účastníků zajišťují speciálně připravené učební materiály (studijní opory), počítačové programy a jiné metody umožňující individuální přístup (komentáře a podpora lektorů, tutorů a konzultantů).“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s.54-55)

„Distanční vzdělávání je vzdělávací forma, založená na řízeném samostatném studiu a využívající k tomuto účelu všechny dostupné didaktické prvky a technické prostředky, kterými lze prezentovat obsah učiva, komunikovat se studujícími, prověřovat studijní pokroky a hodnotit studijní výsledky. Aktuální didaktickým prvkem distančního studia je e-learning.“ (Zlámalová, 2004, s.6-7)

Když srovnáme distanční vzdělávání v definicích a to kterým teď prochází České školství můžeme si povšimnout hned několik rozdílů. Průcha pojednává o distančním studiu jakožto o samostatné práci studentů, další je zmínka o speciálně připravených oporách. Když Českou republiku zasáhla první vlna pandemie, školy nebyly na tuto novou formu výuky zcela připravené co se proškolenosti personálu týče, nebo připravenosti opor pro studium. Značně lépe na tom byl sekundární a terciální stupeň vzdělání, který nabízí formy distančního vzdělávání, tudíž s ním měl určité zkušenosti.

Co se termínu „distanční vzdělávání“ týče je zajímavý pohled anglicky mluvících zemí které označují výuku která probíhá na školách jakožto „emergency remote teaching“ který by se dal volně přeložit jakožto nouzová distanční výuka. Toto slovní spojení implikuje že stav ve kterém se školy nachází není běžné, režim ve kterém škola běží není obvyklý a jakmile se situace změní vrátí se zpět ke své běžné výuce.⁸

Synchronní vzdělávání

K synchronnímu vzdělávání dochází vždy v reálném čase. Každý student sice může být na jiném místě, ale formou online připojení se účastní komunikace mezi ním a tutorem. Je k němu nutné online připojení a většinou má podobu meetingu. Tutor se na hodinu připravuje předem, ale může je během výuky libovolně měnit podle potřeby a uzpůsobovat je tak účastníkům. Při příliš dlouhé přednášce tak může tutor obsah zkrátit a naopak, nebo může využít jinou aktivitu pro přitažení pozornosti účastníků. Velkou výhodou oproti asynchronní výuce je i možná okamžitá komunikace studenta s tutorem a naopak.⁹

Vyznačuje se okamžitou odezvou a je připravená ze strany iniciátora komunikace, ale ze strany příjemce komunikace je její připravenost závislá na předchozí domluvě či je nepřipravená.¹⁰

Příklady synchronní komunikace:

- On-line kurzy
- Audio/video konference
- Internetové telefonování (např. Skype)
- Virtuální třída
- Chat

Asynchronní vzdělávání

Asynchronní vzdělávání¹¹ může probíhat kdekoliv a kdykoliv. Tutor většinou připraví vzdělávací materiály před konáním lekce. Je pak pouze na studentovi, kdy chce tento materiál využít.

Vyznačuje se časovou prodlevou, většinou se jedná o předem připravenou

---

⁸ 8 Emergency Remote Teaching Vs. Online Learning: A Comparison [online]. [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.uopeople.edu/blog/emergency-remote-teaching-vs-online-learning/>

⁹ BAREŠOVÁ, Andrea. E-learning ve vzdělávání dospělých. Praha: 1. VOX, 2011. ISBN 978-80-87480-00-7.s.:36

¹⁰ ZORMANOVÁ, Lucie. Didaktika dospělých. Praha: Grada, 2017. s. 181. ISBN 978-80-271-0051-4.

¹¹ Stejně jako pozn. 9

komunikaci.¹²

Příklady asynchronní komunikace:

- Samostudijní kurzy na internetu
- Výukové CD-romy
- Výukové kazety či audiokazety
- Studium webových prezentací
- E-mail
- Diskusní fóra

Rotační výuka

Termín poprvé uvedl ministr školství Robert Plaga, jedná se o výuku kdy jsou žáci jeden týden fyzicky přítomni ve škole a druhý týden se učí distančně.

„Návrat prvních stupňů základních škol je významně epidemiologicky lepší v rotačním schématu týden (doma) a týden (ve škole). To znamená, že to není jen redukce žáků na polovinu, ale významně se redukuje to epidemiologické riziko,“ uvedl ministr.

„Rotační způsob pro celý první stupeň umožňuje a vytváří prostor nejen pro návrat celého prvního stupně, ale také pro zvýšený návrat praktické výuky ve školách středních,“ dodal Plaga.¹³

E-learning

Sice není forma studia, ale je vhodné si termín vysvětlit vzhledem k častému využití e- learningu v distančním vzdělávání. Volný překlad do češtiny by nejspíš zněl jako

„elektronické učení“, jde o typ učení, jak uvádí Průcha, při němž získávání a používání znalostí je distribuováno a usměřňováno elektronickými zařízeními.¹⁴ E-learning tedy nelze chápat jako nejnovější oblast distančního vzdělávání, nýbrž jako jeho jednu část, v tomto případě klíčovou – učení a jeho podporu.¹⁵

---

¹² ZORMANOVÁ, Lucie. Didaktika dospělých. Praha: Grada, 2017. s. 181. ISBN 978-80-271-0051-4.

¹³ IRozhlas.cz [online]. 25. března 2021 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/navrat-do-skol-robot-plaga-skola_2103251137_ada

¹⁴ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. Vyd. 6. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6. s.:66-67

¹⁵ ZOUNEK, Jiří. E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti. Brno: Masarykova univerzita, 2009. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta, č. 386. ISBN 978-80-210-5123-2. s. 47

Distanční výuka na středních školách během pandemie Covid-19

Díky stále se rozšiřující pandemii Covidu-19 byla Česká vláda nucena postupně přijímat omezení které měla minimalizovat styk lidí. Školy, které byly označeny jako potencionální ohniska nákazy byly nucené nejdřív přijmout některá doporučení (nošení roušek, instalace dezinfekcí, rozestupy atd...) pro zminimalizování rizika nákazy.

Nakonec ale Ministerstvo zdravotnictví vydalo mimořádné opatření, s účinností ode dne 11.3. 2020 České republiky tak byla zakázána „osobní přítomnost žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů“ (Mimořádné opatření, Č. j.: MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN).

Jaro 2020

Díky nařízení ze dne 11.března byly nuceni žáci, rodiče i učitelé přeorientovat se na distanční výuku. Pro mnoha škol to znamenalo výzvu, se kterou se za celou svou existenci dosud nesetkalo. Ale zároveň i příležitost naučit se něco nového, zlepšit stávající způsob vzdělávání, nebo jen objevit věci které se budou později hodit v prezenční výuce.

Vzhledem k tak rychlému a nečekanému uzavření a přechodu na distanční výuku, mnoho škol první dva týdny strávilo hledáním a formováním metodiky distančního vzdělání. Zároveň se snažily zajisti podmínky v rodinách jednotlivých žáků. Mezi Českými školami jsou ale hluboké rozdíly jak ve vybavenosti informačních a komunikačních technologií, tak v proškolenosti pedagogů, tempo jednotlivých škol se proto lišilo. Po třech týdnech od zákazu prezenční výuky ale byla většina škol stabilizovaná.

Data, které budou prezentována pochází z šetření České školní inspekce, jejich sběr probíhal v termínu od 1. dubna 2020 do 14. dubna 2020. Tematické šetření probíhalo ve formě řízených telefonických rozhovoru s řediteli téměř většiny základních a středních škol.

Z dat od ČŠI bylo zjištěno že do distančního vzdělání se zapojuje naprostá většina žáků středních škol. I přes tento pozitivní fakt tu je velké číslo žáků, kteří se do výuky nezapojili vůbec, mluvíme zhruba o 9.500 žáků jak základních tak středních škol s nimiž

se nepodařilo navázat komunikaci. Možným faktorem byla nízká motivace jak dětí, tak jejich rodičů, ale také horší socioekonomický status či nevybavenost domácnosti internetem či potřebným zařízením k navázání spojení.

Střední školy využívají nejčastěji ke komunikaci se studenty Microsoft Teams, hojně se také používá informační systém Bakaláři. Více jak polovina škol má pak jednu společnou platformu kolem 40 % škol využívá platformu k výuce víc.

Více jak polovina středních škol se snaží pokračovat ve výuce podle tematických plánů jednotlivých učitelů, v souladu se školním vzdělávacím programem. Jakkoliv by bylo žádoucí, aby si školy určily konkrétní tematické priority, zatím k tomu tak nedochází. Všechny školy se snaží o zopakování učiva a valná většina z nich se snaží distančním způsobem seznamovat studenty s učivem novým. Je cítit velká snaha o udržení návyků u studentů spojené se školní prací, namísto jejich zahlcováním novým učivem.

Většina učitelů ohodnotila přípravu na výuku jako náročnější, byli však ochotni reagovat na výzvy a v mnoha případech se naučili novým věcem co se práce s technologiemi týče. K nimž by za standardní situace řada škol a jejich učitelů hledala cestu mnohem pomaleji.¹⁶

Školní rok 2020/2021

Druhý školní rok realizace výuky v distančním režimu byl o něco přínosnějším. Vlivných činitelů bylo hned několik, školy nečekali takovému šoku a distanční výuku očekávaly, během letních prázdnin vznikla řada metodologických dokumentů a námětů pro řešení problematiky a v neposlední řadě byla uzákoněna povinnost účastnit se distančního vzdělávání. Většina škol zaregistrovala příliv žáků, kteří se do té doby nezúčastnili žádné výuky, i tak ČŠI tvrdí že situace je zatím neuspokojivá. Důvod proč se žáci neúčastní je spousta, většinou se jedná o starší děti, jejichž vzdělání je náročné i při prezenční výuce.

Situace tak bohužel rozevívá vzdělanostní nůžky mezi žáky pocházejícími se socioekonomicky silnějšího a slabšího rodinného prostředí.

Legislativní rámec

Po zcela nových zkušenostech ze situace v druhém pololetí školního roku 2019/2020 byla ve školském zákoně novelou vyhlášenou pod č. 349/2020 Sb. s účinností

---

¹⁶ PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. Vzdělávání na dálku v základních a středních školách: Tematická zpráva [online]. In: . květen 2020 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%3a9%20zpr%3a1vy/Vzdelavani-na-dalku-v-ZS-a-SS-Tematicka-zprava.pdf

ode dne 25.8. 2020¹⁷. stanovena pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v některých mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách. Zákonem je nyní nově stanovena

a) povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem pro děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, žáky a studenty a zároveň

b) je stanovena povinnost dětí, žáků nebo studentů se tímto způsobem vzdělávat (s výjimkou žáků základních uměleckých škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky).

Metodologická doporučení od MŠMT

Vzdělávání distančním způsobem pro žáky středních škol a konzervatoří a studenty vyšších odborných škol lze organizovat s ohledem na vysokou míru samostatnosti a rozvoje kompetencí této věkové kategorie. Je vhodné, aby výuka probíhala v největší možné míře on-line. Formy a metody by měly být voleny úměrně k digitálním dovednostem dané skupiny, je možné využívat on-line kanály pro přenos přednášek a organizaci následných diskusí, nejrůznější digitální nástroje a on-line zdroje pro individuální i skupinovou práci. Přestože jsou žáci a studenti schopni udržet pozornost a aktivitu po delší dobu, ani zde se nedoporučuje realizovat výuku dle standardního rozvrhu, nýbrž sdružovat plánované učivo do tematických celků a těm věnovat delší souvislý časový úsek, než je jedna vyučovací hodina. Tento způsob organizace přispívá k efektivnějšímu využití času a snižuje podíl prodlevy a organizačně technických přestávek při střídání předmětů a vyučujících. Zároveň umožňuje žákům a studentům intenzivně a soustředěně pracovat na jednom uceleném tématu. Je důležité, aby učitel byl žákům a studentům k dispozici pro skupinové i osobní konzultace a poskytoval každému jednotlivě kvalitní formativní zpětnou vazbu, která žákům i studentům pomáhá v rozvoji vlastního potenciálu a studijní autonomie.

Využití aplikací a online platform v distanční výuce

I tady byly silné rozdíly mezi jednotlivými školami, záleželo i na předchozích zkušenostech které pedagogové měli s online prostředím. Některé instituce již před nástupem covidu-19 hojně využívali platform jako jsou moodle, bakaláři, kahoot či jiné, takže při uzavírce jednoduše zadávali úkoly přes prostředí, ve kterém se již dokázaly

---

¹⁷ Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-349>

orientovat. Na českých středních školách dominovalo využití systému Bakaláři a také Microsoft Teams.¹⁸ V anketě která hodnotila uzavírku škol také hodně zaznívá potřeba školy mít jednotnou platformu na komunikaci, pro žáky i jejich rodiče je těžší orientovat se na několika platformách než na jedné.¹⁹

Zajímavým faktorem distančního vzdělávání je i silný boom aplikací určených k výuce, další věcí je využití platform které původně nebyly určeny k výuce např discord, skype, whatsapp či messenger. Zmínit by se mělo i ono nabádání které zaznívá ze všech stran o jedné platformě kterou bude využívat celá škola, ale nikde už se nemluví o potřebách, specifikách toho co všechno musí tento komplexně uzavřený systém obsahovat.

Google

Společnost Google jistě dobře zná každý z nás, ať už ji využíváme jen k jednoduchému brouzdání po internetu za využití vyhledávání, nebo k sofistikovanějším úkolům jako je třeba hledání vědeckých prací (Google Scholar), komunikací se studenty nebo kolegy (Gmail), nebo sdílení videa a zvuku za účelem výuky (Google Classroom).²⁰

Mimo jednotlivé služby se Google také rozhodl nabízet využití služby G-Suit, pro celé školy, v rámci pandemie zdarma. Platforma nabízí elegantní řešení pro distanční výuku, neboť je poměrně snadná na používání a nabízí širokou paletu aplikací (gmail, disk, cloud, dokumenty, učebna). Další nezměrnou výhodou G-Suit je sjednocení celé školy, ale i žáků pouze na jedné platformě. Naopak nevýhodou může být pro učitele i žáky nové, neznámé prostředí.

Microsoft Teams

Microsoft pomocí Office 365 umožňuje platformu Microsoft Teams, která je jako verze pro školy zdarma. Platforma obsahuje konverzace, hovory, obsah a aplikace (Outlook, Word, Excel, PowerPoint aj.) na jednom místě.²¹

---

¹⁸ PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. Vzdělávání na dálku v základních a středních školách. 2020. Tematická zpráva. Česká školní inspekce. str. 4-5

¹⁹ VÍTKOVÁ, Katka, Iva PREISLEROVÁ, Jitka NERADOVÁ, Dana MARTIN, Vojtěch VYKOUK, Petr ŽÁK, Veronika VÁLKOVÁ a Martin KOVALČÍK. Anketa: výuka v době uzavření škol. Třídní učitel a vedení třídy. Praha: Život bez závislostí, 2020, 2020(3), 8-15. ISSN 2570-8279.

²⁰ ZOUNEK, Jiří, Libor JUHAŇÁK, Hana STAUDKOVÁ a Jiří POLÁČEK. 2016. E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi : kniha s online podporou. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-217-7. s.:132-133

²¹ MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021a [cit.2021-1-4] Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/education/products/office>

Microsoft Teams také umožňuje uskutečnit velká živá vysílání, kterých se může účastnit až 10 000 účastníků. Během hovorů lze snadno chatovat s účastníky a sdílet obsah, který je možné nahrávat.²²

Platforma mimo jiné umožňuje také propojení s dalšími nástroji či aplikacemi, které lze při distančním vzdělávání využít (Canvas, FlipGrip, Kahoot!).

Bakaláři

Mnoho středních škol používala již před nástupem pandemie elektronický systém Bakaláři. Platforma nabízí možnost evidence zaměstnanců a studentů, internetovou žákovskou knížku, tvorbu rozvrhu hodin, třídní knihu a mnoho dalších výhodných funkcí. Nicméně systém vznikl ještě před nástupem pandemie, pro prezenční výuku. Jeho hlavním nedostatkem je tudíž nemožnost video konference, která je alespoň podle mne esenciální pro distanční výuku.²³

Skype

V dnešní době mnoho lidí vnímá Skype jakožto zastaralý, jelikož již dlouhou dobu neprošel zásadními aktualizacemi. Za doby pandemie však přidal několik zajímavých funkcí, například zvednout ruku. Tuto funkci je možné využít během skupinového hovoru, účastník zapne funkci, tím se virtuálně hlásí o slovo, aniž by přerušoval ostatní v konverzaci. Skype byl původně určen pro telefonování přes internet, další funkcí je zpoplatněné volání přes Skype na pevné linky nebo mobilní telefony. Videohovory jsou umožňovány až 50 účastníkům.²⁴

WhatsApp

Původní záměr vzniku WhatsApp bylo zasílání zpráv pomocí internetu. Aplikace fungovala stejně jako běžné SMS, ale místo běžné mobilní sítě používá internetové připojení, tudíž uživatelé nemusí platit žádné poplatky. Během několika let se začala aplikace rozvíjet co se týče zasílání fotografií, videí, dokumentů.²⁰

Využití distančního vzdělávání v prezenční formě

V dnešní době bude hrát zapojení digitálních technologií ve vzdělání čím dál větší roli. Není tedy divu že ihned po návratu žáků do škol se začalo mluvit o využití poznatků z dob uzavírky a jejich využití v prezenční výuce. Potřeba zabývat se digitalizací škol se ozývá i

---

²² MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021b [cit.2021-1-4]. Dostupné z: (<https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-365/microsoft-teams/online-meetings>)

²³ Bakaláři [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://www.bakalari.cz/>

²⁴ [online]. [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: <https://www.skype.com/cs/>

z národní Strategie 2030+ kterou vydalo MŠMT na podzim 2020.²⁵

V rámci této strategie probíhá i výzkum pro zařazení distanční výuky do prezenční, neboli tzv.: kombinovaného studia a to jak na středních tak i základních školách. Každá škola zatím přistupuje k výzkumu jinak, některé se snaží o zařazení distančního vzdělání na 1 den v týdnu, 1-3 týdny za pololetí nebo 1-2 dny za měsíc. Výhody tohoto kombinovaného studia by mohly plynout pro práci s nadanými či naopak nemocnými žáky, či studenty kteří musí z jiného důvodu studovat na neurčitou dobu mimo školu.²⁶

Problémem českého školství co se využití technologií nespočívá v neochotě učitelů, ale spíše na jejich neznalosti metodologie a potřeby podpory a to se týká především učitelů středních škol.²⁷

Zkušenost a názory žáků na distanční vzdělávání v ČR

Téměř polovina Českých studentů ocenila na distanční výuce její flexibilitu, zamlouvala se jim především možnost individuálního tempa a možnosti střídání různých činností podle svého. Velký ohlas zaznamenal i fakt že školní povinnosti nezabraly studentům tolik času. Silný význam měla i pravidelná zpětná vazba, která se studentům dostávala při plnění úkolů ze strany učitelů. Co studentům naopak silně nevyhovovalo byla ztráta kontaktu se svými spolužáky tvrdí zpráva od ČŠI.

Většina studentů středních škol si pak stěžovala na délku a náročnost studia. Jak podotýká ČŠI školy by měly upravit svůj harmonogram distanční výuce, která je náročnější jak pro studenty, tak pedagogy.

Ve světě

Mezi hlavní negativa distančního vzdělávání patří nedostatek vybavení, problémy s metodologicky neupravenou výukou a omezenou komunikací. Tyto hlavní body se opakovaly ve všech výzkumech. Jakožto pozitivum silně zazníval fakt že školy distanční výuku zařadili i v mimořádném a neočekávaném čase pandemie.

Přístup k uzavírání vzdělávacích institucí se lišil podle země. Některé státy se

---

²⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. In: . Karmelitská 529/5, Malá Strana, 118 12, Praha 1, 2020, s. 1-120. Dostupné také z: https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

²⁶ TŘEŠTÍKOVÁ, Ludmila. Zůstane nám on-line výuka i po pandemii?: na otázku odpoví pokusné ověřování kombinovaného vzdělávání pro základní a střední školy. Řízení školy: odborný měsíčník pro ředitele škol. Praha: ASPI Publishing, 2021, 18(5), 15-18. ISSN 1214-8679.

²⁷ BOUDOVÁ, Simona, Šárka VOKOUNOVÁ, Josef BASL, Tomáš ZATLOUKAL a Ondřej ANDRYS. Podmínky pro distanční výuku českých žáků v mezinárodním srovnání: Sekundární analýza. 2021. str.:

rozhodly uzavřít pouze vysoké školy a univerzity, zatímco mateřské a základní školy zůstaly otevřené. Ostatní představily hybridní nebo střídavé vzdělávací modely. Pozorovány byly dva hlavní přístupy, do prvního spadaly země, které měly dostatečné technologické a institucionální kapacity. Důsledkem těchto rezerv si země mohly dovolit zavřít školy přes noc a přesunout děti do jejich domovů ze kterých se nadále učily. Druhý model byl pozorován v zemích, které neměly žádné zkušenosti s distančním vzděláním. Tyto regiony musely reagovat velmi rychle co se přizpůsobování zdrojů týče. Důsledkem toho vznikalo spousta přístupů k distančnímu vzdělávání, které se lišilo i podle kapacit a zdrojů zemí.²⁸

V Turecku bylo distanční vzdělávání za pandemie poskytováno skrz televizi a internet. K tomu byl umožněn přístup k internetu všem telefonům pro EBA (Educational Information Network) aktivity. Studenti pak mohli využít, jak program, který běžel v televizi tak i EBA. Jako jeden z největších problémů označili studenti nepřítomnost učitele, uváděli že jim hlavně chybí možnost se zeptat na řešení problému při výuce. Což jim pak přivádí problémy, co se řešení domácích úkolů. I přes tento nepříjemný fakt si žáci uvědomovali i značná pozitiva výuky a označovali ji jako nejlepší možnou alternativu vzhledem k podmínkám které školy měly.²⁹

Ve výzkumné zprávě z Pákistánu zaznívá silná připomínka „online učení může být efektivní v digitálně vyspělých zemích, což je důvodem, proč je v Pákistánu neefektivní.“³⁰ Značná část podpůrných materiálů k výuce je zde předávána ručně, jelikož velká část populace obzvlášť ta venkovská, má omezený nebo, žádný přístup k pevnému internetovému připojení. Ačkoliv většina studentů vlastní chytrý telefon, přes který se můžou připojit k internetu, nemůžou jej použít k online vzdělání, protože značná část online materiálu není přístupná skrz telefony. Z důvodů, proč nemají studenti přístup k internetu byl uváděn i případ častého výpadku energie, nebo vysoká cena za připojení k internetu. I zde často zaznívá odpověď, že kontakt s lektorem tváří v tvář je nezbytný pro učení.

V jiných zemích například v Řecku byl představen model rotační výuky. To dovolovalo menším skupinám studentům se vrátit do škol v odlišném čase, tím byla značně

---

²⁸ Citation: Pregowska, A.; Masztalerz, K.; Garlińska, M.; Osial, M. A Worldwide Journey through Distance Education—From the Post Office to Virtual, Augmented and Mixed Realities, and Education during the COVID-19 Pandemic. *Educ. Sci.* 2021, 11, 118. <https://doi.org/10.3390/educsci11030118> s.:15

²⁹ Hebecci, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 267-282.

³⁰ Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives: *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*. 2. Department of Mass Communication, National University of Sciences & Technology, Pakistan. ISSN EISSN-. s.:46

minimalizována interakce studentů s učiteli a tím pádem i možnost přenosu covidu-19. Studentům takto byly přiděleny specifické dny, týdny kdy navštěvovali školu prezenčně, zatímco druhá skupina studovala distančně. Ti co navštěvovali školu se museli řídit přísným hygienickým režimem – nošení roušek, dodržování rozestupů a dezinfikování rukou. Třídy byly rovněž adekvátně uzpůsobeny, děti neseděly v jedné lavici a třídy se pravidelně dezinfikovaly. Některé školy se rovněž rozhodly že děti budou i o přestávkách zůstat ve své třídě kvůli kontrole nad jejich pohybem.

Empirická část

Empirická část je zaměřena na tvorbu a realizaci výzkumného šetření pomocí dotazníků a rozhovorů. Cílem je hodnocení průběhu distančního vzdělávání a použitých metod. Popisuje oblíbenost distančního vzdělávání, případě jeho výhody či nevýhody. Zaměřuje se výhradně na pohled studentů a učitelů středních škol na tuto problematiku.

Postup

Při zpracování výzkumu jsem postupovala takto:

- Vyhledávání informací, co se týče metodologie výzkumu dané problematiky.
- Studium odborné literatury
- Vyhledávání informací, co se týče názorů studentů na průběh pandemie
- Studium zahraničních výzkumů
- Vytvoření dotazníků pro studenty středních škol
- Vyhledávání vhodného online nástroje pro zpracování online dotazníků
- Oslovení středních škol, známých atd...
- Realizace výzkumu
- Tvorba polostrukturovaného dotazníku pro učitele
- Oslovení náhodného vzorku učitelů
- Realizace výzkumu
- Po ukončení výzkumu zhodnocení a zpracování výsledků

Cíle a vymezení problému

Epidemiologická krize donutila střední školství přetransformovat se do nouzového módu vyučování. Na jaře roku 2020 tak byla místo klasické prezenční výuky zahájena distanční. Spousta studentů tak byla přesunuta ze školních lavic do zákoutí svých domovů, kde pokračovali v distančním vzdělávání. Tato práce se zaměřuje na

zaznamenání postojů a názorů nejen studentů, ale i jejich učitelů.

Cílem výzkumu je přiblížit zbytku společnosti jak si tito studenti a učitelé se stávající situací poradili.

Formulace výzkumných otázek a hypotéz

Vzhledem k možnostem pohledů jsem se rozhodla pro zformování dvou hlavních otázek a to:

1. Jaký byl pro studenty a jejich profesory přechod na distanční výuku?
2. Jaké byly přínosy a omezení distanční výuky?

Použité metody

Výzkum sice zahrnuje jak dotazník tak rozhovory i tak ale spadá spíše do kvalitativního přístupu výzkumu. Respondenty dotazníku byli studenti a profesori středních škol.

Pro výzkumnou metodu sběru dat byl využit dotazník a rozhovor. V dotazníku se využívá škála Likertova typu.

Struktura dotazníku

Dotazníky byly vytvořeny pro studenty středních škol, jeho cílem bylo získat pohled na problematiku distanční výuky. První část dotazníku se zaměřovala na získávání informací od studentů byl využit anonymní dotazník vlastní tvorby, který využívá Likertovy škály hodnocení. „U těchto škál se prezentuje určité tvrzení a po respondentovi se požaduje, aby vyjádřil stupeň svého souhlasu, respektive nesouhlasu na hodnotící škále.“³¹ K ulehčení vyplňování jsem využila online nástroje Google Forms.

Výsledky výzkumného šetření

Charakteristika souboru

Výzkum byl proveden na základě odpovědí studentů středních škol. Studie využila vzorek náhodných respondentů, z mého okolí na základě dobrovolnosti. Jediným bodem manipulace s daty byla potřeba mít přibližné zastoupení všech hlavních typů sekundárního vzdělání.

Vyhodnocení obecných informací o respondentech
Výzkumu se zúčastnilo 67 studentů středních škol.

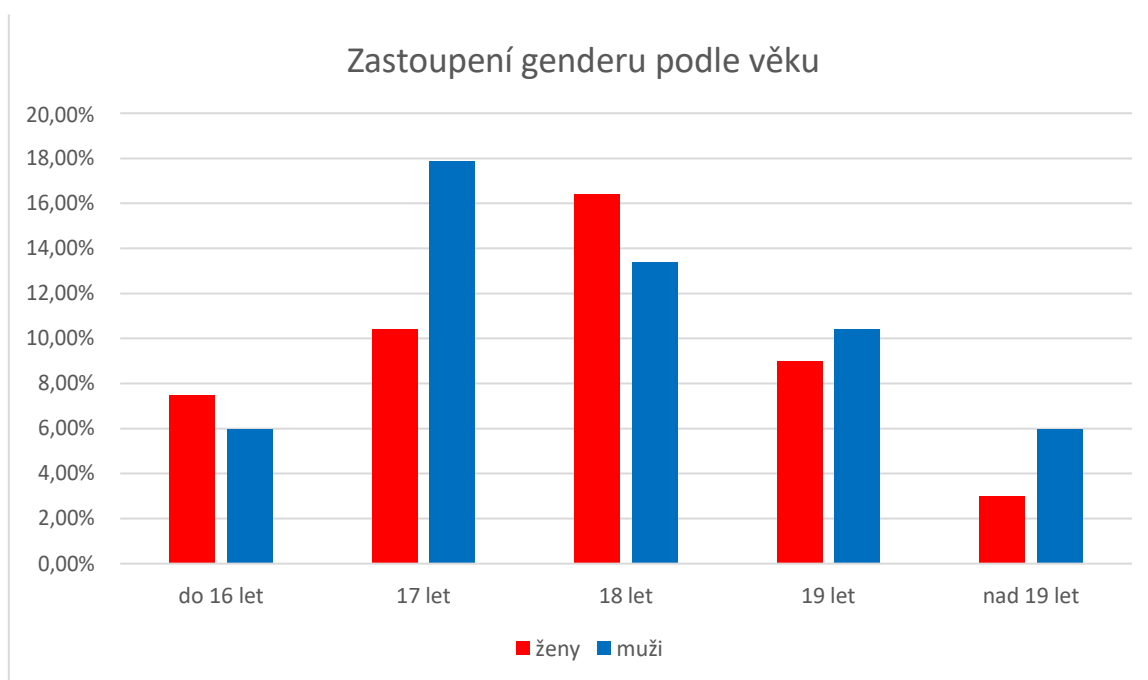
³¹ CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3. s.:162

Tabulka 1: Zastoupení studentů dle genderu a věku

	Žena		Muž		Celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
do 16 let	5	16,1 %	4	11,1 %	9	13,4 %
17 let	7	22,6 %	12	33,3 %	19	28,4 %
18 let	11	35,5 %	9	25,0 %	20	29,9 %
19 let	6	19,4 %	7	19,4 %	13	19,4 %
Nad 19 let	2	6,5 %	4	11,1 %	6	9,0 %
	31		36		67	

Tabulka 1 uvádí zastoupení věkových skupin v rámci genderu. Procenta vychází vždy z celkového počtu žen/mužů. Tudíž např.: 17 let žena $(7:37) \cdot 100 = 22,5806$. Výsledek se pak zaokrouhlí na jedno desetinné místo.

Graf 1: Procentuální znázornění věkových skupin podle genderu

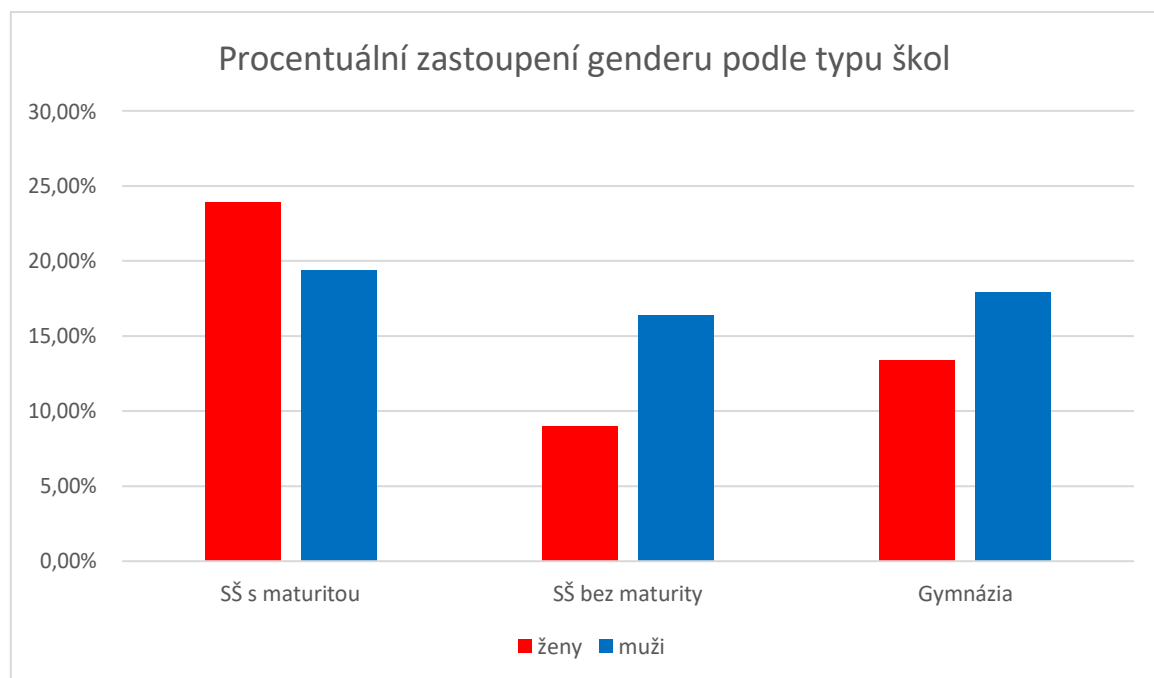

Graf 1 uvádí zastoupení věkových skupin v rámci genderu. Procenta vychází vždy z celkového počtu. Tudíž např.: muž 17 $(12:67) \cdot 100 = 17,9104\%$

Tabulka 2: Zastoupení respondentů podle typu školy

	ženy		muži		celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
SŠ s maturitou	16	51,6 %	13	36,1 %	29	43,3 %
SŠ bez maturity	6	19,4 %	11	30,6 %	17	25,4 %
Gymnázium	9	29,0 %	12	33,3 %	21	31,3 %
	31		36		67	

Graf 2: procentuální zastoupení genderu podle typu škol

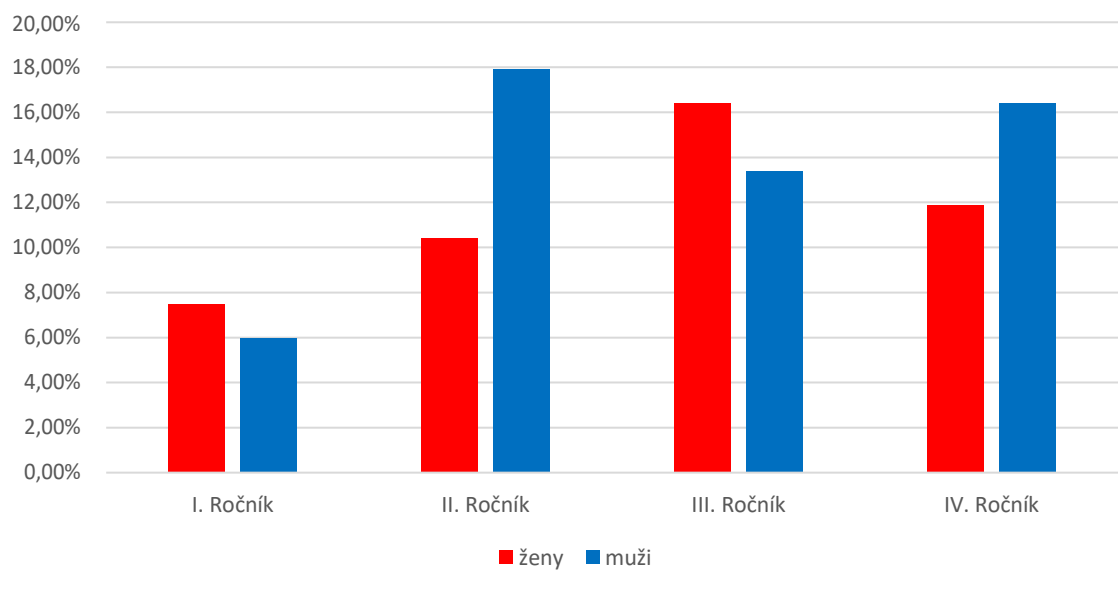

Tabulka 3: Zastoupení genderu v jednotlivých ročnících

	ženy		muži		celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
I. Ročník	5	16,1 %	4	11,1 %	9	13,4 %
II. Ročník	7	22,6 %	12	33,3 %	19	28,4 %
III. Ročník	11	35,5 %	9	25,0 %	20	29,9 %
IV. Ročník	8	25,8 %	11	30,6 %	19	28,4 %
	31		36		67	

Graf 3: Procentuální zastoupení genderu v jednotlivých ročnících

Procentuální zastoupení genderu v jednotlivých ročnících

Vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření

1. Studium na střední škole/gymnáziu byla před nástupem pandemie o poznání lehčí.

Tabulka 6: Odpovědi na otázku č.1

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	42	62,7 %
Souhlasím	16	23,9 %
Nemám vyhraněný názor	8	11,9 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	0	0,0 %

Z výzkumu, který byl nastíněn v teoretické části víme, že většině studentům vyhovuje víc prezenční výuka často kvůli možnosti kontaktu jak s profesorem tak spolužáky.

Z dotazníkového šetření máme výsledky podobné, velké procento studentů 62,7% plně souhlasí s výrokem, že studium bylo před pandemií snazší. Pořád velké procento 23,9% už nesouhlasí plně ale i tak jsou přesvědčení že prezenční výuka byla lepší než distanční. 11,9% respondentů má nevyhraněný názor, studium tedy pro ně bylo stejné jak před nástupem pandemie tak po ní. Nakonec 1,5% nesouhlasí.

2. Přejít na distanční výuku jsem zvládl/a bez problémů.

Tabulka 7: Odpovědi na otázku č.2

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	28	41,8 %
Souhlasím	19	28,4 %
Nemám vyhraněný názor	8	11,9 %
Nesouhlasím	4	6,0 %
Plně nesouhlasím	8	11,9 %

Přechod na distanční výuku byl pro mnohé školy oříškem, už jenom vybrat jednu vhodnou platformu na které by se odehrávala veškerá výuka bylo náročné. A také na dálku naučit studenty jak na ní pracovat nebylo jednoduché. Pozitivním faktem je že velká část studentů 41,8% neměla s přeorientování výuky nejmenší problém, menší míra souhlasu pak zazněla od 28,4% respondentů. Naopak negativní zkušenost s přechodem na distanční výuku mělo 11,9% studentů a dalších 6% se k ní vyjádřila o něco méně negativně. Zbýlých 11,9% nemělo vyhraněný názor.

3. Distanční výuka pro mě byla snadná díky mé zkušenosti s informačními technologiemi.

Tabulka 8: Odpovědi na otázku č.3

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	51	76,1 %
Souhlasím	9	13,4 %
Nemám vyhraněný názor	4	6,0 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

Při distanční výuce, mělo mnoho učitelů ale i studentů možnost, otestovat si svou počítačovou gramotnost. Z dotazníku vyplývá že většina studentů 76,1% tuto znalost měla a byli si v ní jistí. 13,4% respondentů už si tak jistá nebyla, nicméně určité zkušenosti měli. Celých 6% se cítilo nerozhodně, malá část studentů pak hodnotila své zkušenosti negativně, dohromady 4,5%.

4. Distanční výuku vnímám zcela negativně.

Tabulka 9: Odpovědi na otázku č.4

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	4	6,0 %
Souhlasím	12	17,9 %

Nemám vyhraněný názor	40	59,7 %
Nesouhlasím	5	7,5 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

Distanční výuka vyvolávala spoustu emocí, zaznívaly dohady o tom jak je přínosná, ale i jak škodí studentům. Právě proto mi přišlo vhodné položit tuto otázku samotným respondentům. Největší část z nich 59,7% nemá vyhraněný názor, dalo by se to interpretovat tak že možná nevidí distanční výuku pozitivně ale ani negativně. Větší část žáků skutečně distanční výuku vnímá čistě negativně, 6% plně souhlasí a 17,9% souhlasí. Zato jsou tady i tací kteří vnímají i jistá pozitiva 7,5% nesouhlasí a 9% plně nesouhlasí.

5. Díky distanční výuce jsem naby/a mnoho nových zkušeností které se mi budou jistě hodit.

Tabulka 10: Odpovědi na otázku č.5

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	9	13,4 %
Souhlasím	8	11,9 %
Nemám vyhraněný názor	47	70,1 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

Díky přesunutí klasické výuky do online prostředí, se museli studenti s tímto novým prostředím učit pracovat. Zkušenosti, které takto získali budou jistě v budoucnosti nejdnou používat. Nicméně většina respondentů 70,1% uvedla že nemá vyhraněný názor. To nás ponechává s dvěma závěry, buď se nenaučili nic nového, nebo se něco naučili ale nevěří že to v budoucnosti využijí. I přes to tu je pár studentů kteří plně souhlasí 13,4% a souhlasí 11,9% s tímto výrokem. Zanedbatelné procento žáků 1,5% a 3% pak pesimisticky usuzuje že jim distanční výuka nepřinesla nic nového.

6. Distanční výuka je pro mě daleko lehčí na chápání než prezenční.

Tabulka 11: Odpovědi na otázku č.6

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	4	6,0 %
Souhlasím	5	7,5 %
Nemám vyhraněný názor	39	58,2 %
Nesouhlasím	8	11,9 %
Plně nesouhlasím	11	16,4 %

Výuka na dálku nebyla srovnatelná s prezenční, musel se upravovat jak obsah, tak doba běžné hodiny a to hlavně kvůli horší soustředěnosti žáků. Doporučovalo se především zkrátit hodiny z původních 45minut na méně. Více jak polovina respondentů 58,2% neměla vyhraněný názor. Větší část respondentů 16,4% a 11,9% se přiklání k názoru že lépe pochopí prezenční výuku než distanční. Nejméně hlasů získal výrok že distanční výuka je lehčí na pochopení než prezenční a to 6% a 7,5%.

7. Při distanční výuce jsem se toho dozvěděl více, než by se stihlo ve škole.

Tabulka 12: Odpovědi na otázku č.7

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	3	4,5 %
Souhlasím	6	9,0 %
Nemám vyhraněný názor	14	20,9 %
Nesouhlasím	24	35,8 %
Plně nesouhlasím	20	29,9 %

Díky distanční výuce proběhly určité zásahy do obsahu jednotlivých předmětů. Většina učitelů musela zkrátit své hodiny na minimum, jinak hrozilo že žáci nedokážou udržet svou pozornost. Díky této pečlivé revizi, ale i možnosti sdílení studijních podpor se studenti mohli dostat velmi rychle k kvalitnímu zdroji informací. Přesto velké

množství studentů 65,7% volilo odpověď že při prezenční výuce by se toho naučili více. 20,9% nemělo vyhraněný názor a malá část 13,5% souhlasila s výrokem.

8. Přes dobu distanční výuky se mi zhoršily školní výsledky.

Tabulka 13: Odpovědi na otázku č.8

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	1	1,5 %
Souhlasím	3	4,5 %
Nemám vyhraněný názor	59	88,1 %
Nesouhlasím	2	3,0 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

Studenti 88,1% nejčastěji volili nevyhraněný názor, což je možná způsobeno tím že většina škol se rozhodla známkovat alternativně. Někteří učitelé hodnotili jen domácí úkoly, jiní zvolili slovní hodnocení, někdo hodnotil kvízy atd...jak můžeme vidět v tabulce rozložení hlasů je pak rovnoměrné což nás vede k závěru že některým studentům se výsledky zhoršili a jiným ne.

9. Při studiu mi chyběl pravidelný kontakt s profesory a spolužáky.

Tabulka 12: Odpovědi na otázku č.9

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	46	68,7 %
Souhlasím	10	14,9 %
Nemám vyhraněný názor	3	4,5 %
Nesouhlasím	5	7,5 %
Plně nesouhlasím	3	4,5 %

Nejčastější zmiňovaná vada distanční výuky je právě ztráta kontaktu „face to face“ který je nahrazený umělým kontaktem skrz obrazovku. Mnohým učitelům nevyhovovalo že nemohou vidět co jejich žáci právě dělají, mnohým žákům vadilo že

nemohli poprosit učitele přímo o pomoc. Většina respondentů souhlasila s tímto výrokem 68,7% plně souhlasilo, 14,9 souhlasilo. Dohromady 12% respondentů pak nesouhlasilo. A 4,5% se nevyjádřila.

10. Profesori byli na distanční výuku připraveni.

Tabulka 13: Odpovědi na otázku č.10

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	7	10,4 %
Souhlasím	11	16,4 %
Nemám vyhraněný názor	31	46,3 %
Nesouhlasím	12	17,9 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

Situace do které byly školy vrženy nemá obdob, reakce jednotlivých škol se samozřejmě lišila. Některé reagovaly velmi pružně a dokázaly se sjednotit v nejdůležitějších faktorech. Jiným to trvalo o trochu déle. Studenti hodnotili připravenost profesorů stejně na obou škálách spektra. Polovina z nich viděla své učitele jako připravené a druhá jako nepřipravené. Největší část studentů 46,3% neměla vyhraněný názor.

11. Výuka mě nebavila kvůli dlouhému vysedávání u počítače.

Tabulka 14: Odpovědi na otázku č.11

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	22	32,8 %
Souhlasím	10	14,9 %
Nemám vyhraněný názor	18	26,9 %
Nesouhlasím	10	14,9 %
Plně nesouhlasím	7	10,4 %

Velká část škol se snažila co nejvíc minimalizovat čas který by museli studenti

trávit vysedáváním u stolního počítače úpravou rozvrhů. Nedělo se tak ale na všech školách. Největší část studentů 32,8% soudila že u počítače museli trávit víc času než by chtěl. O něco méně 14,9% také souhlasila. Nevyhraněný názor mělo 26,9% respondentů. Naopak spokojení s dobou kterou trávili u počítače byla dohromady 25,3% studentů.

12. Výuka mě nebavila, protože jsem dostal/a sousty samostatné práce se kterou jsem si nevěděla rady.

Tabulka 15: Odpovědi na otázku č.12

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	21	31,3 %
Souhlasím	12	17,9 %
Nemám vyhraněný názor	13	19,4 %
Nesouhlasím	12	17,9 %
Plně nesouhlasím	9	13,4 %

Podmínky distanční výuky nebyly ideální a tak studenti dostávali mnohem více samostatné práce. Díky chybějícímu kontaktu svými profesory bylo obtížnější získat zpětnou vazbu na domácí práce. Dohromady skoro polovina 49,2% respondentů s tímto výrokem souhlasila, přičemž větší část z nich 31,3% přikládala tomuto argumentu velký důraz. Žáků kteří nesouhlasili bylo o něco méně dohromady 31,3% z toho plně nesouhlasilo 13,4%. Nevyhraněný názor zastávalo 19,4% respondentů.

13. Výuka mě bavila kvůli možnosti zvolit si vlastní rychlost práce a dobu kdy se chci učit.

Tabulka 15: Odpovědi na otázku č.13

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	43	64,2 %
Souhlasím	14	20,9 %
Nemám vyhraněný názor	9	13,4 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	0	0,0 %

Dálková výuka sice přináší daleko víc zodpovědnosti, jelikož sám student musí mít vůli se učit. Ale zas má i větší míru svobody toho kdy se chce soustředit. Z dotazníkového šetření můžeme jasně vidět, že středoškoláci tento fakt velmi ocenili 64,2% hlasovala pro spolu s dalšími 20,9%. Nevyhraněný názor mělo pouze 13,4% z nich. A zanedbatelných 1,5% nesouhlasilo.

14. Při hodinách jsme převážně sledovali videa a nedělali nic jiného.

Tabulka 16: Odpovědi na otázku č.14

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	2	3,0 %
Souhlasím	6	9,0 %
Nemám vyhraněný názor	21	31,3 %
Nesouhlasím	26	38,8 %
Plně nesouhlasím	12	17,9 %

Možnosti v online výuce jsou omezené díky ztrátě kontaktu nejeden profesor mohl ztratit motivaci a sklouzl k jednotvárnému výkladu, zadávání úkolů či sledování videí namísto přednášky. V případě našich respondentů to nebyla pravda 38,8% nesouhlasila s tímto výrokem, 17,9% dokonce plně nesouhlasila. Nemalá část studentů neměla vyhraněný názor 31,3%. Pouze malé procento souhlasilo 9% a ještě méně studentů plně souhlasilo 3%.

15. Hodin jsme měli na můj vkus každý den moc, cítil/a jsem se přetížená.

Tabulka 17: Odpovědi na otázku č.15

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	30	44,8 %
Souhlasím	27	40,3 %
Nemám vyhraněný názor	15	22,4 %
Nesouhlasím	4	6,0 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

Distanční výuka je náročnější i co se pozornosti týče, většina škol upravovala jak délku hodin, tak i obsah, aby se studenti mohli plně soustředit po co nejkratší dobu. I tak z našeho dotazníkového šetření vyplývá, že u studentů převládal názor že hodin je moc. Plně souhlasilo 44,8% a souhlasilo 40,3% což dohromady dává nadpoloviční většinu. Naopak tvrzení že hodin nebylo moc zastávala pouze třetina respondentů, dohromady 15%. Zbytek se vyjádřil nevyhraněně 22,4%.

Výsledky rozhovoru

Otázka č. 1. Jaká byla výuka v při pandemii

Všichni učitelé se shodli v tom, že jejich školy reagovaly rychle, zvolili si jednotnou platformu, na které měla probíhat výuka a patřičně o ní informovaly svůj sbor. Vedení škol se většinou staralo i o metodologickou podporu učitelů a osvětu jak výuku provádět, bez toho aniž by zatěžovala studenty.

„Když pominu nějaký technický věci, které občas zlobily jako připojení nebo nějaká neznalost sdílení obrazovek tak to vlastně fungovalo velmi dobře“

Často zazníval názor jak se musel přepracovávat obsah výuky, jelikož hodina doma u počítače a ve škole v lavici, jsou dvě rozdílné věci. V začátcích výuky učitelé tápali nevěděli, jaké očekávání od svých žáků můžou mít, nechtěly své žáky zatěžovat, ale potřebovali jim zadávat práci.

„Když jsem jim dal věc, která byla řekněme složitá tak ji neudělali, takže jsem musel přemýšlet jak a co jim zadat, aby to zvládli a ještě se u toho něco naučili.“

Už jenom organizace výuky vyžaduje značné úsilí, tak i komunikace se samotnými studenty. Učitelé si povšimli že studenti v domácím prostředí nemají na výuku takový klid jak ve škole, rušila je především rodina, sourozenci ale rozptylovalo je i pohodlí domova. Problémem, na který si stěžovali všichni dotazovaní byla nízká ochota studentů připojovat se se zapnutou kamerou. Mluvit pak jen na kameru jim připadalo neosobní.

„Byla jsem zvyklá že ten výklad sdílím s člověkem a ne jenom s monitorem, byl to problém no ale zvyknete si.“

Na co učitelé často upozorňovali bylo rozlišení mezi praktickými a teoretickými předměty. Praktické předměty většinou spočívaly na zadávání domácí práce, nebo sledování výukových videí které vytvářeli sami učitelé. Což jak zaznívalo od všech učitelů je málo na to co se studenty stihnou dělat prezenčně, navíc jim chybělo potřebné vybavení které je většinou na školách v dílně. Praktická výuka byla z tohoto

hlediska hodně omezená některé školy se rozhodly zadávat pouze úkoly na doma a nadále pokračovat jen s teorií.

„My je tady učíme háčkovat no a když tu práci v průběhu vidíte tak je můžete zastavit když udělají chybu, zatímco když vám to pošlou až na konci už s tím nic udělat nemůžete“

Otázka č.2. Chtěli by jste něco z distanční výuky požívat v té prezenční?

Všichni dotazovaní učitelé se shodli v tom že školní management by se mohl přesunout do distanční formy, převážně schůze, informace o organizaci, ale i docházka a záznamy o studentech.

„No já bych si přál aby se to používalo třeba na ty pedagogický schůze, který jsou povinný a trvají většinou minimálně dvě hodiny.“

Výhodou byly i materiály vypracované přes uzávěrku, učitelé si pochvalují jejich kvalitu a snadnou dostupnost. Negativní bylo že vypracování těchto studijních podpor zabere hodně času a doba přípravy se tak zvyšuje.

Otázka č. 3 . Všimli jste si že by se zhoršili výsledky studentů?

Na tuto otázku nikdo neodpověděl stejně, jeden učitel tvrdil že propad je vidět především u nových studentů, kteří měli především problém se zapamatováním si nové látky. Jiný učitel tvrdil že se to liší ročník od ročníku takže si zatím nemůžeme být jisti. Všichni učitelé byli skeptičtí ohledně online testů, nechtělo se jim věřit že by se na ně studenti připravovali, když mohli mýt po ruce materiály, anebo si věci prostě vyhledat na internetu. A tak se snažili testy nevyužívat a zůstat spíš při hodnocení domácích úkolů. Někteří pak projeví obavy jak budou studenti úspěšní u maturity.

„Trošku se prostě obávám toho že to není moc zažitý a bojím se že se to projeví u tý maturity.“

Otázka č. 4. Co vám na distanční výuce nevyhovovalo?

Učitelé si povšimli že studenti v domácím prostředí nemají na výuku takový klid jak ve škole, rušila je především rodina, sourozenci, ale rozptylovalo je i pohodlí domova. Udržet pozor a soustředit se v takovém prostředí je o dost náročnější. Nevýhodou se ukázala být i samotná média, protože studenti si často na počítačích či tabletech hráli a nevěnovali takovou pozornost výuce. Hlavní nevýhodou byla pak absence interakce se samotnými studenty, na tom se shodli všichni učitelé. Při výuce

není důležitý jen samotný přednes, ale i klima třídy, mimika nebo gesta každého jednotlivého žáka. Na které učitel reaguje a uzpůsobuje tomu svůj přednes.

Nepříjemné bylo i vynucování nějaké odezvy ať už jenom odpovědí na otázku na kterou se učitel zeptal.

„Jako vybičují se k úplně jiným výkonům, když vidím, že to někoho zajímá a že navazuje a je to super, ale takhle když sedím doma před kamerou.“

„Ono je to do určitý míry takový herecký představení no a když tam k to mu máte diváky je to prostě lepší.“

Časté byly také stížnosti na výpadky techniky jak ze strany učitelů, tak žáků.

Náročnou hodnotili i výuku kdy jim dělo problém se orientovat ve svém počítači.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývá distanční výukou za doby pandemie, která způsobila zásadní změnu ve vzdělávání a její dopady tu s námi budou po mnoho dalších let. Hlavním cílem práce bylo, představit bližší pohled na věc z pohledu studentů a profesorů středních škol. Výuka se přesunula ze známého prostředí škol do domovů, kde pokračovala v neznámém online prostředí. Ve kterém se museli jek studenti tak pedagogové naučit pracovat a orientovat. Pro výuku na střední škole, kde ve větší míře vyskytují praktické předměty, které ve většině případech není možno vyučovat na dálku, byla tato změna velkou výzvou. Které se každý profesor, ale i student chopil jinak.

Teoretická část práce se věnuje stručnému nástinu vývoje distanční výuky a to od korespondenční formy po tu dnešní digitální. Dále jsou charakterizovány formy vzdělávání a dělení distanční výuky na synchronní a asynchronní. Znovu si připomeneme také průběh distanční výuky na středních školách, část bude také věnována legislativnímu rámci. Zmíněny budou i nejčastěji používané platformy k online výuce a nakonec se podíváme jak probíhala tato výuka v zahraničí.

V praktické části práce jsou představeny výsledky šetření zabývajícího se pojetím distanční výuky na středních školách. Data byla sbírána prostřednictvím dotazníků pro studenty SŠ a rozhovory s učiteli SŠ. Průzkum ukázal že jak studenti, tak profesori dávají ve větší míře přednost prezenční výuce. Zajímavým faktem ovšem je že s přestupem na distanční vzdělání neměli nejmenší problém.

Většina dotazovaných učitelů přiznala že se přes dobu distanční výuky naučili něčemu novému, většina studentů se k tomuto bodu nevyjádřila ale větší část souhlasila s tím že nějaké zkušenosti získali. U obou dvou skupin panoval poměrně silný názor že při prezenční výuce se naučí víc. Učitelé pak vyjádřili své obavy především ohledně

praktických oborů a maturitních ročníků.

Co se školních výsledků týče nepanoval tu jasný názor ani v jenom sběru dat. Studenti se v dotazníku nejčastěji rozhodovali pro nevyhraněný názor a každý učitel zastával jiné hledisko. Někteří věřili že se školní výsledky zhoršili hlavně v prvních ročnících, jiní tvrdili že se výsledky neměnili.

Zato obě dvě skupiny se shodli v tom, jak důležitý je kontakt a interakce při výuce. Studentům chyběli nejen jejich spolužáci ale i prostředí školy a především profesori. Negativně hodnotili i fakt že měli hodně samostatné práce, kterou nemohli často s nikým konzultovat. U učitelů hlavně zazníval argument, že při výuce si všímají drobností jako je výraz jednotlivých studentů, jejich míra soustředění. Ale mít i možnost opravit studenty, když dělají ve své práci viditelnou chybu.

Negativně hodnotili studenti dobu, kterou museli trávit u svého stolního počítače což může být důsledkem toho, že měli moc hodin. Učitelé, se kterými jsem vedla rozhovory většinou časový rozsah svých hodin upravovali. I tak je možná že velká část pedagogů tak neučinila. Pozitivně studenti vnímali fakt, že mají volnější ruku v tom, kdy budou studovat. Dobrou zprávou je i to že v hodinách převážně nesledovali výuková videa a výuka byla rozmanitá.

Seznam zdrojů

[online]. [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: <https://www.skype.com/cs/>

Bakaláři [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://www.bakalari.cz/>

BAREŠOVÁ, Andrea. E-learning ve vzdělávání dospělých. Praha: 1. VOX, 2011. ISBN 978-80-87480-00- 7.s.:36

BOUDOVÁ, Simona, Šárka VOKOUNOVÁ, Josef BASL, Tomáš ZATLOUKAL a Ondřej ANDRYS. Podmínky pro distanční výuku českých žáků v mezinárodním srovnání: Sekundární analýza. 2021.

C. Potter, G. Naidoo. (2012) Enhancing classroom teaching through Interactive Radio in South African primary schools: An evaluation of the OLSET programme. Africa Education Review 9:3, pages 518-547.

Citation: Pregowska, A.; Masztalerz, K.; Garlińska, M.; Osial, M. A Worldwide Journey through Distance Education—From the Post Office to Virtual, Augmented and Mixed Realities, and Education during the COVID-19 Pandemic. Educ. Sci. 2021, 11, 118. <https://doi.org/10.3390/educsci11030118> s.:15

ČESKÁ REPUBLIKA. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. In: . Karmelitská 529/5, Malá Strana, 118 12, Praha 1, 2020, s. 1-120. Dostupné také z: https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

Emergency Remote Teaching Vs. Online Learning: A Comparison [online]. [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.uopeople.edu/blog/emergency-remote-teaching-vs-online-learning/>

Hebebcı, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 267-282.

HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education.

In: *Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg*

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. *Pedagogika*. ISBN 978-80-247-5326-3. s.:162

IRozhlas.cz [online]. 25. března 2021 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/navrat-do-skol-robot-plaga-skola_2103251137_ada

MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021b [cit.2021-1-4]. Dostupné z:

(<https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-365/microsoft-teams/online-meetings>)

Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives: *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*. 2. 1Department of Mass Communication, National University of Sciences & Technology, Pakistan. ISSN EISSN-. s.:46

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7. s.:20

PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. *Vzdělávání na dálku v základních a středních školách: Tematická zpráva* [online]. In: . květen 2020 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z:

https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el_publicace/Tematick%0c3%0a9%20zpr%0c3%0a1vy/Vzdelavani-na-dalku-v-ZS-a-SS-Tematicka-zprava.pdf

PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. *Vzdělávání na dálku v základních a středních školách*. 2020. *Tematická zpráva*. Česká školní inspekce. str. 4-5

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN isbn978-80-7367-647-6. s.: 218-219

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Vyd. 6. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6. s.:66-67

SLEATOR, R. (2010). The evolution of eLearning Background, blends and blackboard... *Science Progress* (1933-), 93(3), 319-334. Retrieved July 17, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/43424249>

TŘEŠTÍKOVÁ, Ludmila. Zůstane nám on-line výuka i po pandemii?: na otázku odpoví pokusné ověřování kombinovaného vzdělávání pro základní a střední školy. *Řízení školy: odborný měsíčník pro ředitele škol*. Praha: ASPI Publishing, 2021, 18(5), 15-18. ISSN 1214-8679.

VÍTKOVÁ, Katka, Iva PREISLEROVÁ, Jitka NERADOVÁ, Dana MARTIN, Vojtěch VYKOUK, Petr ŽÁK, Veronika VÁLKOVÁ a Martin KOVALČÍK. *Anketa: výuka v době uzavření škol. Třídní učitel a vedení třídy*. Praha: Život bez závislosti, 2020, 2020(3), 8-15. ISSN 2570-8279.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Didaktika dospělých*. Praha: Grada, 2017. s. 181. ISBN 978-80-271-0051-4.

ZOUNEK, Jiří, Libor JUHAŇÁK, Hana STAUDKOVÁ a Jiří POLÁČEK. 2016. *E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi : kniha s online podporou*. Praha: Wolters

Kluwer. ISBN 978-80-7552-217-7. s.:132- 133

ZOUNEK, Jiří. E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti. Brno: Masarykova univerzita, 2009. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta, č. 386. ISBN 978-80-210-5123-2. s. 47

Dotazník pro studenty SŠ

Vážený respondente,

Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku na téma distanční výuka na středních školách. Dotazníky slouží k vyjádření postojů/názorů na průběh distanční výuky. Odpovědi jsou zcela anonymní, jejich obsah bude vyhodnocen a použit jakožto podklad k praktické části bakalářské práce.

Děkuji za vaši účast a přeji pevné zdraví v těchto časech.

Annemarie Duníková, studentka 3. ročníku oboru Pedagogiky na Filozofické Fakultě Univerzity Karlovy.

1. Studium na střední škole/gymnáziu byla před nástupem pandemie o poznání lehčí
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
2. Přechod na distanční výuku jsem zvládl/a bez problémů.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
3. Distanční výuka pro mě byla snadná díky mé zkušenosti s informačními technologiemi.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
4. Distanční výuku vnímám zcela negativně.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
5. Díky distanční výuce jsem nabyl/a mnoho nových zkušeností které se mi budou jistě hodit.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
6. Distanční výuka je pro mě daleko lehčí na chápání než prezenční.
  - plně souhlasím

- souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
7. Při distanční výuce jsem se toho dozvěděl více, než by se stihlo ve škole.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
8. Přes dobu distanční výuky se mi zhoršily školní výsledky.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
9. Při studiu mi chyběl pravidelný kontakt s profesory a spolužáky.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
10. Profesori byli na distanční výuku připraveni.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
11. Výuka mě nebavila kvůli dlouhému vysedávání u počítače.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
12. Výuka mě nebavila, protože jsem dostal/a sousty samostatné práce se kterou jsem si nevěděla rady.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
13. Výuka mě bavila kvůli možnosti zvolit si vlastní rychlost práce a dobu kdy se chci učit.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor

- nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
14. Při hodinách jsme převážně sledovali videa a nedělali nic jiného.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
15. Hodin jsme měli na můj vkus každý den moc, cítil/a jsem se přetížena.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
16. Pohlaví
- Žena
  - Muž
17. Datum narození
- Prosím doplňte
18. Studuji na střední škole/gymnáziu
- S maturitou
  - Bez maturity
  - Gymnáziu
19. Na škole jsem
- V prvním ročníku/kvinta
  - Druhém ročníku/sexta
  - Třetím ročníku/septima
  - Čtvrtém ročníku/oktáva